

**Gogha Eåek'eteorewe ke k'awe eghálaeda k'edekw'i ke
Godi 2008-2009 Dene Kœd£ ghô Kede kerítá'e**

Kœd£ Godi

Kede taónôsôlae k'e Dene Kœd£ Æeæá gháre December 3, 2007 ááawô níde Kœd£ Æeæá hanakeda gha góæð. Sôlae xae taonet'e níde dene Kœd£ ghánakeda gha góæð. February 11, 2008 ekúú, áénakœd£ honenoæð ets'etae ekúú kœdœ ghánakeda gha Kœd£ begháre eghálats'eda ketse ðt'e.

Dánñ Beoníewe

2001 honenoæð díí áenakede ekúú K'aowe Ke amí K'aowe Ke yek'edeokw'i kedi haíle, 2003 diri K'aowe Ke eáeot'e ye godi ketsi ðt'e. Dánñ beghálaoda ets'çtaonoæð sôlae ketsí eyi beghálaeda akele gha kedi godi nekeníæa. 2003 ekúú K'aowe Ke eyi erítá'e ts'ç nagokíde haíle.

Honenoæð díí kerakw'i ekúú Dene Kœd£ Æeæá ayí gúlú senats'ele gha kedi godi ketsi. Ayí kúlú akíla Dene kœd£ náotsê ôde, gokerekw'i ke gogha t'akwe weda hé kœd£ gha k'aowe he eyia gúlú akíla. Sôlae xae taonet'e k'ola ke ghánaeda gha.

K'aowe yek'edekw'i ke dene kœd£ godi dánñ bet'agots'ede, dánñ godi keonñwe, dánñ bek'ets'edi t'á naotse gha godi ketsi ghálakeda gha. Diri godi ketsí k'ale bet'á eghálats'eda hé sôlae xae níde æeæá ghánakeda.

2008-2009 níde godi naratá'e ghánakeda gha:

- 2003 ekúú æeæá gúlú ajá así eghálaeda;
- Así K'aowe Ke yeghálakeda;
- Así dánñ bet'á ts'eti hé así natse;
- Así kœd£ gha K'aowe eghálaeda k'e eghálaeda;
- Así kœd£ eghálaeda k'e K'aowe gháre gúlú agu'já;
- Así kœd£ gha gok'edekw'i ke kœd£ begháre eghálats'eda gháre eghálakeda;
- Así Kœd£ gha gok'edekwi ke gogháre Kœd£ nátse, bek'eorejô hé gots'ê bet'aogot'i.

Dánñ 2008-2009 yeghánakeda

K'aowe kœd£ k'edekw'i ke dánñ Kœd£ Æeæá yeghanakeda

Begodi hé datá'é hé

Diri K'aowe Ke kœd£, kœd£ eghálaeda k'e kœd£ hé, kôta gots'ê kœd£ hé K'aowe kede ôt'e le gots'ê k'ola eyia ghána keda gha. Ayí k'ola ghákeda síí yéé K'aowe kede k'é góæô k'ola, kœd£ begharé eghálats'eda hé dánñ yegháré eghálakeda k'ola.

Dene kœd£ ghálaeda ke gots'ê godi k'ola ghákeda gha.

June, July hé August 2008 ekúú Dene Kœd£ hé eghálaeda ke dagokerike haíle gogodi.

Dene kœd£ hé eghálaeda ke áeelak'onoæð ts'êtâônôæð áotô eyi ts'ê godi k'ichú. 41% ekanet'e. Elígu nçnç kœd£ áotô karaæa ts'ê godi k'ichú. Ayí ghô dagorake:

- Dene Kœd£ Æœæá;
- K'aowe ayí gúlú ats'ule kedi godi;
- Ayí k'aowe gúlú ôáá así yek'eokerezo;
- Así k'aowe ke yet'á ket'î
- Dene kœd£ k'e eghálakeda gha goghágonetê;
- K'aowe ke así Kœd£ náotsê, bek'eodujô hé bek'eodi gha ghálakeda, gots'ê así, así kôta Dene kœd£ t'á eghálakeda.

Así áatatí ke, kœd£ t'á eghálakeda ke kôta gok'edekw'î ke xé eghálaeda. Diri gokedekw'î ke xé dánñ góæô ghalakeda ôt'e.

Diri kœd£ godi síí, dene dakerike godi xé dene dákedí hé ts'ê ôt'e.

Godi ghálaida ke, Dene kœd£ gha k'aowe gots'ç nádaredi t'á máhsi kehdi.

Kôta nákede ts'ê godi

September 2008 ekúú gok'edekw'î ke kôta nákede náyaœtí haíle, Délíne, Degúukō, Denínukō, Áídlíkō, Kwœbaicha, Enákœkō, gots'e Sōbak'£ eyia nákede . Bechokō, T'£æehdá, Délíne, Denínukō, Áídlíkō, Kwœbaicha, K'atlodeeche, gots'e Enákœkō eyi k'ola goxe kerakw'í. Gok'edekw'î ke kôta nákede denewá kœd£ t'á eghálakeda xé náyaœtí begharé eghálats'eda. Areyôné kôta dákeniwe tsí godi kœd£ k'ichu. Diri Yahtikō Uluhaktok, Echaot'ínekō, Sahbatúé, K'ágeetúé, Ídáhkō e gots'e Tulít'a eyi ke náyaœtí kerakw'í, gots'e K'atlodeeche, Enákœkō Áídlíkō gots'e Délíne goxe kerakw'í.

Areyôné nezō dene gots'ç nawede hé dákeniwe kakedi. Dene kœd£ k'edekw'î ke eyia godaodecho gokí de. Mōlawa ke eyi akít'ñ le.

Diri godi síí kôta Dene ke dákedí gogodi ôt'e. Areyoné dene dákedí síí nôde naratá'e tawela gha.

Kõta Dene xé kerakw'i gokíde

2008 lôô nídé kœd£ ghálakeda ke ayí ghô dene goíde ghô gokœd£ gha, amí ke ôt'e. Dene kœd£ gha t'akwe k'aowe, Dene kœd£ eghálaeda k'e gha K'aowe, K'aowe gok'ede kw'i ke hé godi k'edi detá ke k'ola, mōlawá eghálaeda k'e hé dene kœd£ ghálaeda ke k'ola.

Kõta Dene ke ayí k'ola kedi

Amíí k'ola gude nîwe nídé gokíde. Enítá'e t'a dagorike k'ola gha dúle. Legislative Assembly kagokedi nídé erítá'e gots'e akele gha. November 21, 2008 gots'ç mô erítá'e wela gha kúlú dúle edeghare November 14, 2008 godi k'aowe ts'ç ketsi.

Erítá'e ketsi

K'aowe Dene kœd£ k'e dekw'í ke areyôné dene kœd£ godi chikele síí yeghakeda hé dáít'e yegodi ketsi gha. 2009 áenakœd£ níde yegha keda gha. Edúú nídé Dene Kœde Æeæa dánñ beghálaoda kedi gha.

2008-2009 ghánakída ts'ê godi

Dene ke surí Duhda Elígu Nçnç Dene kœd£ xé dágot'i ghô nádekewe. Dánñ Dene kœd£ xé eghálats'ída t'a nátse nídé kedi. Dene kœd£ hé Dene Náowere hé t'á eyia dene ats'it'e. Wíle ajá nídé dúwé gho ôt'e.

Gowere ekaít'e le haíle hídu surí gúlú aguchá. Ôda ke kakedi, denechá ke dene kçç gokœd£le agujá kedi. Diri k'aowé ke gogôt'e ôt'e kedi.

Dene Ezháíle Kõ, Dene Sçneyaítí Eghálaeda K'e k'ola áatatí wíle, goghá gonete le, dene Kœd£ ghô áenakede le, eáot'e begháré ets'eretá'e æeæá wíle Dene ke kedi.

Dene kœd£ diri ts'ôdane ghágonetê eyia godagháre ôt'e kedi:

- Denewa kœd£ keretá'e hé bet'á eghalats'eda hé bets'ç náoredi le t'á ghô;
- Áee dzene k'e tani sadzé ts'ç dene kœd£ t'á dene gha gonetê síí nek'one;
- Ts'ôdane netsele zô ghágonete;
- Kõta Dene kœd£ gha sōba gots'ç at'i kúlú beghô di le;
- Dene kœd£ t'á eghalakeda k'ola goghá gonetê le, sōba wíle, gots'ç zats'edí le.

Ekáá Dene kœd£ ghálada bek'eorejô. Bek'eodejô níde, hídu dene kœd£ natse gaíle gots'ê, ts'ôdane hé dene hé yet'á gode natse gaíle.

Amíí gôde ke sññ Dene kœd£ k'e dene dekw'i yekeokereyô kúlú dene ehda ekaít'e le. Dene ke amíí dene Kœd£ k'edekwi yek'eokereyô le. Kõta xé eghálakeda kúlú daudi t'á nezô ghô agôt'e. Dánñ k'ola dene gokedekw'i kola sõõní ôt'e hé, naketse le, sõba k'ola wíle dene kedi. Gok'edekw'i ke k'ola gogodi wíle, ayí ghalakída sõõni, así æææá gháre eghálakeda sõõni.

Dene kœd£ eghálaeda k'e gha K'aowe k'ola ayí ghálaeda sõõni kedi. Dene ke amíí K'aowe yek'eokerezhô le, K'aowe eghálaeda gúlúajá kúlú yek'eokereyô le. Dene áoo amíí K'aowe ot'e bek'eots'ereyô le hé begháts'eda le gots'ê godi datá'e ghats'eda le kedi.

Dene ke surí Dene kœd£ gha sõba ghô gokíde

- Sõba k'erecho k'ola Dene kœd£ gha wela le t'á bet'á eghálats'eda k'erecho le.
- Sõba k'ola koyí at'i
- Así keoníwi kúlú k'ola sõba wíle t'á tani ts'ç zô at'i.
- Dene necha hé ts'ödane ke hé k'ola goghágonetê gha sõba k'erecho le t'á hídó adele. Sõba t'á natse gha góæð.
- Areyóné kõta kayuríla k'ola gha sõba wela le.
- Hídú kõta gha sõba k'erecho wela le t'a áee xae bet'á eghálats'edá le. Amíí ke dene kœd£ ghálakeda síí k'ola, gots'ç naedí le sõba kere ke erítá'e ghálakeda t'á Dene kœd£ ghá lakedá le.
- Sõba ts'ereke godi k'ola goâi le t'á goreyí. Dene ke diri eyia dezí kœd£ kets'edi gha sõba ts'ereke.

Kõta ehda síí k'ola kakedi, diri gogha Eâek'eteodewe Ke eyia Dene kœd£ Æœæá gháre gots'ç goreæá ot'e kedi. Amíí ke goxe kerakw'i síí 2003 ekúú dene kakedi gogha eâek'eteodewe ke eyia Dene kœd£ eghálaeda akela hé yet'á eghálakeda kúlú ekagôt'e le kedi. Dene ke gok'erekw'i ke eyi ke surí Dene kœd£ ghô kedi gha góæð kedi. Dene kœd£ hé dágot'î ghô kedi hé begodi areyóné datá'e gha góæð kedi.

Belô datá'e

K'aowe Dene kœd£ k'edekw'i ke areyóné amíí dene xé dene kœd£ ghánada ke hé naratá'e hé máhsi gots'edi. Kõta t'a k'ola máhsi gots'edi areyóné dene gôde ke k'ola máshi gots'edi.

Gogha Eâek'eteodewe ke Dene Kœd£ Æœæá xé eghálakeda gha góæð kedi. Diri godi nôde nadatá'e síí 2009 Nakedekw'i nídé gogha Eâek'eteodewe Ke yeghakeda gha nekíæa gha.